

คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

Trait of School Administrators Affecting Efficiency Teachers Performance in Nakhon Pathom Primary Education Service Area Office 1

¹นุชา แก้วลิม Nucha Kaolim

²อรพรรณ ตูจินดา Oraphan Toujinda

³ดวงใจ ชนะสิทธิ์ Duangjai Chanasid

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Program in Educational Administration, Nakhon Pathom Rajabhat University

¹Corresponding Author, Email: jamesnucha@gmail.com

Received February 16, 2023; Revised March 4, 2023; Accepted: March 25, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีเพื่อศึกษา 1) ระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร 2) ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และ 3) คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 327 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และรายด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์/ทักษะทางสังคม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ

2) ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปริมาณงาน คุณภาพของงาน ค่าใช้จ่าย และเวลา

3. คุณลักษณะของผู้บริหาร ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม (X_4) ด้านวิสัยทัศน์ (X_5) และด้านบุคลิกภาพ (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 58.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.96 + 0.45 (X_4) + 0.21 (X_5) - 0.08 (X_2)$$

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้บริหาร; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู; ประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of Trait of administrators, 2) study the level of teacher performance efficiency, and 3) The Trait of administrators that affect teacher performance in Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The sample was 22 administrators and 305 teachers under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, derived by stratified random sampling distributed by school size. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis. The findings were as follows:

1. The Trait of administrators in overall highest level 2 aspects. Were at the highest level; there were morality and ethics and vision. 3 aspects were at a high level; there were human relations/social skill, capability and personality.

2. The level of teacher performance efficiency overall and each aspect were at the highest level, when ranking by mean from the highest to the lowest; there were workload, quality of work, expense, and time, respectively.

3. The Trait of administrators consisted of morality, ethics (X_4), vision (X_5), and personality (X_2), can predict affecting efficiency teachers' performance (Y_{tot}) at the percentage of 58.50 with statistical significance level of .05. The regression analysis equation was: $\hat{Y}_{tot} = 1.96 + 0.45 (X_4) + 0.21 (X_5) - 0.08 (X_2)$

Keywords: Trait of School Administrators; Efficiency Teachers' Performance; Primary Education

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็น คนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพที่พร้อมจะแข่งขัน และร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนา ประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และแก้ไข เพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 6 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) ในการดำเนินการตามแนวปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ จะต้องอาศัยการ ปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกัน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นจะต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มี ประสิทธิภาพ ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 53 ที่ได้กำหนดให้ผู้บริหาร การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้นั้น จะต้อง ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่องค์กรวิชาชีพครู

ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษากำหนด และจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง โดยจะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ บริหารกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะผู้นำที่สำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน คำว่า ประสิทธิภาพ ถูกยกขึ้นมากล่าวอ้างเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน ทำให้บุคลากรในองค์กรต่างๆ ต้องปรับตัวในการทำงานให้มีคุณภาพ เพื่อให้องค์กรสามารถอยู่รอดได้ การดำเนินงานใดๆ ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับการทำงานของบุคคล ทรัพยากรในการบริหารงานภายในหน่วยงานหรือองค์กร ถือเป็นปัจจัยพิเศษที่มีความสำคัญในการจัดการ และดำเนินการเพื่อให้เกิดสภาพทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง ย่อมจะส่งผลให้ผลงานของหน่วยงาน หรือองค์กรนั้นมีทั้งปริมาณและคุณภาพตามไปด้วย อย่างไรก็ตามความรู้ความสามารถของบุคลากรเพียงอย่างเดียวอาจทำให้หน่วยงานประสบผลสำเร็จได้ หากปราศจากความตั้งใจ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ หากบุคลากรจะปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่องานในหน่วยงาน นอกจากผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถแล้ว ต้องมีเทคนิควิธีการทำให้บุคลากรขององค์กร มีเจตคติที่ดีต่องานและเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำอีกด้วย (มาลินี นกศิริ, 2559) ดังนั้น เพื่อการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการแข่งขันกับคู่แข่งที่มีอยู่ ตลอดจนนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ บริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งถ้าไม่มีทรัพยากรมนุษย์ก็จะมีองค์กรเกิดขึ้น ผู้บริหารที่ดีจะต้องจัดการทรัพยากรบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพ โดยสามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานที่ตนถนัด บุคลากร ก็จะเกิดความพึงพอใจในการทำงาน งานที่ได้ก็จะมีประสิทธิภาพ มีความรวดเร็ว ทันเวลา มีปริมาณงานตามที่ได้รับมอบหมาย และปรับเปลี่ยนองค์กรให้เข้ากับยุคสมัย การบริหารองค์กรหรือสถานศึกษาทุกประเภท ให้ประสบความสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ มีบทบาทที่ส่งผลต่อความสำเร็จอย่างยิ่ง เพราะความสำเร็จของงานทุกงานในองค์กร ขึ้นอยู่กับการบริหาร อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารหรือผู้นำมีบทบาทที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดการสถานศึกษาแม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้อง อยู่บ้างก็อาจจะได้รับผลสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือภาวะในการเป็นผู้นำของผู้บริหารไม่ดี แม้จะจัดการสถานศึกษาถูกต้องหรือดีเพียงใดก็ตาม ผลที่เกิดของสถานศึกษานั้นอาจสมบูรณ์ได้ยาก (สกุรัตน์ กุฑมาศ, 2550)

ด้วยเหตุนี้การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพหรือล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมในด้านบุคลิกภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีความเป็นผู้นำ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ถ้าอยู่ในตัวผู้บริหารสถานศึกษาได้ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงาน มีความคาดหวังว่าการบริหารในสถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคนทำให้การบริหารในองค์กร ประสบความสำเร็จ และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ได้ หากสถานศึกษาใดมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานย่อมก่อให้เกิดการทำลายขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งฮาเซ็ง มะเซ็ง ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้มข้น) ในจังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้มข้น) ในจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 4) ด้านความเป็นผู้นำ และ 5) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร (ฮาเซ็ง มะเซ็ง, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชามญชุลาวชัย ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (พิชามญชุลาวชัย, 2562) พบว่า 1. สมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมรรถนะในการบริหารตนเอง สมรรถนะในการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์ สมรรถนะการท างานเป็นทีม สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ และสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ 2. การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเจรจาต่อรอง การให้ข้อมูลข่าวสาร การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง การให้ความยุติธรรม ความมั่นคงในงาน การวางแผนกำลังคน การให้ค่าตอบแทนหรือสิ่งจูงใจ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพัฒนา การสรรหา การนำเข้าสู่หน่วยงาน และการคัดเลือก 3. สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังกล่าวว่า ผู้บริหารจึงต้องมีสมรรถนะหลักในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารไม่เพียงแต่มุ่งมั่นแต่ผลงานด้านการบริหารงานภายในโรงเรียนให้ดีเด่นเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมองว่าบุคลากรภายในองค์การของตนว่าเป็นเช่นไร มีความสุขในการทำงานหรือไม่อย่างไร ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมีมากน้อยเพียงใด ผู้บริหาร ได้สร้างภาวะกดดันให้กับครูหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องเล็งเห็นทุกเรื่อง เพราะนี่คือสมรรถนะหลักที่อยู่ภายในตัวของผู้บริหาร สมรรถนะจึงถือว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เขต 1 ได้ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ทักษะและสมรรถนะ ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่พัฒนาตนเองผ่านระบบ Digital Technology การพัฒนาในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการของตนเอง และการพัฒนาตามแผนพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ความต้องการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา จากแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID Plan) จัดและพัฒนาครูตามความต้องการ และควรมีการสานต่อและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีเครือข่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุกกระดับ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่อง การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีกระบวนการ PDCA เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการบริหารงานอย่างเป็นระบบและ

ต่อเนื่อง ในการติดตาม ปรับปรุง พัฒนาให้โครงการ/กิจกรรม การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาบรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และการพัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศของสพฐ.

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่จะได้รับ จะนำไปเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไปสามารถนำไปพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา และประโยชน์ของผู้เรียน เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
3. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากร ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,126 คน ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศุทัย, 2558) ได้ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาจำนวน 327 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้ผู้บริหารจำนวน 22 คน ครูจำนวน 305 คน โดยมีการแบ่งชั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ชั้น ตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ขั้นตอนที่ 2 สอบถามระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นตอนที่ 3 สอบถามระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity)

แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ผลการการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า แต่ละด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปริมาณงาน รองลงมา คือ คุณภาพของงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เวลา

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพเป็นตัวแปรที่ได้รับความนิยมเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนายเท่ากับ 0.585 ซึ่งแสดงว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครู ได้ ร้อยละ 58.50

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผล ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แต่ละด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยที่ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านมนุษยสัมพันธ์/ทักษะทางสังคม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา เข้ารับการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารงานแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชีวสารณ์ กิ่งแก้ว ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ (ชีวสารณ์ กิ่งแก้ว, 2561) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า คุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ด้านการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม ด้านการ มีวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ ด้านการมีภาวะผู้นำ ในส่วนคุณลักษณะของผู้อำนวยการ สถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา (เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน, 2562)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยปริมาณงานอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ คุณภาพของงาน ค่าใช้จ่าย และเวลา ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากครูมีความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน โดยใช้กลยุทธ์หรือเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่ดีมีคุณภาพ ไม่สิ้นเปลืองต้นทุนค่าใช้จ่าย และใช้เวลาในการปฏิบัติงานให้น้อยที่สุด ตอบสนองนโยบาย และก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี พันธุ์แดงไทย ที่วิจัยเรื่อง แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณภาพงาน รองลงมาคือ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านเวลา และระดับประสิทธิภาพที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปริมาณงาน (พัชรี พันธุ์แดงไทย, 2564) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเดช ไม้จันทร์ ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ความรวดเร็วในการทำงาน คุณภาพงาน และปริมาณการผลิต ตามลำดับ (อัครเดช ไม้จันทร์, 2560)

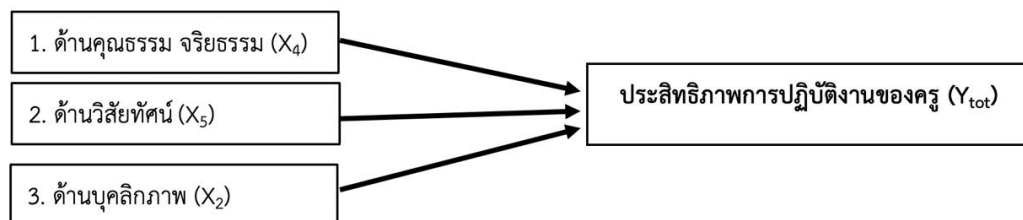
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย และได้ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้ร้อยละ 58.50 จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่ครูจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมาจากการที่ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล เพื่อที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย และประสบความสำเร็จ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นที่น่าไว้วางใจ สุขุม มีลักษณะท่าทางที่บ่งบอกถึงผู้มีความรู้ความสามารถ ดังนั้น จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวรชยา ลาบุญ ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ระดับ ($r .644^{**}$) เนื่องมาจากคุณลักษณะส่วนบุคคล

ของผู้บริหารมีอิทธิพลและเป็นพลังที่ช่วยสร้างแรงจูงใจ สร้างมนุษยสัมพันธ์ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานขึ้นอยู่กับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะผลักดันและกระตุ้นให้ ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานร่วมกันในสถานศึกษาด้วยดีและมีประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย ขององค์กร (วรรัชยา ลาบุญ , 2563) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรายุทธ เมืองคำ ที่ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับความสำคัญประกอบด้วย ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 3 ด้านนั้น เป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา ให้สามารถบริหารสถานเป็นผลสำเร็จหรือบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ศรายุทธ เมืองคำ, 2563)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สามารถนำเสนอกรอบแนวคิดได้ดังนี้

คุณลักษณะของผู้บริหาร (X_{tot})

จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 คุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านคุณธรรม จริยธรรม (X_4) ด้านวิสัยทัศน์ (X_5) และด้านบุคลิกภาพ (X_2) เป็นตัวแปรที่ได้รับความนิยมเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.585 ซึ่งแสดงว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และสามารถทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูได้ ร้อยละ 58.50 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้ สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.96 + 0.45 (X_4) + 0.21 (X_5) - 0.08 (X_2)$ สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_{tot} = 0.57 (Z_4) + 0.33 (Z_5) - 0.13 (Z_2)$

จากสมการสามารถอธิบายความหมายได้ดังนี้ คุณลักษณะของผู้บริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น 1 คะแนนหรือ 1 คะแนนมาตรฐานจะทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู เพิ่มขึ้น .45 คะแนน หรือ .57 คะแนนมาตรฐาน คุณลักษณะของผู้บริหารด้านวิสัยทัศน์เพิ่มขึ้น 1 คะแนนหรือ 1 คะแนนมาตรฐานจะทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูเพิ่มขึ้น .21 คะแนน หรือ .33 คะแนนมาตรฐาน และเมื่อคุณลักษณะของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพเพิ่มขึ้น 1 คะแนนหรือ 1 คะแนนมาตรฐานจะทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูจะลดลง .08 คะแนน หรือ .13 คะแนน

บทสรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพที่ยึดมั่นในความคิดของตนเอง มุ่งงาน ตั้งเป้าหมายการทำงานไว้สูง ไม่กล้าตัดสินใจเมื่อต้องเผชิญปัญหา ไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง มีวุฒิภาวะต่ำ จะส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูลดลง และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหาร ควรมีบุคลิกภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับสังคมและชุมชนได้ดี มีน้ำใจไมตรี และให้ความอบอุ่นกับผู้ที่บังคับบัญชาและมีสุขภาพจิตดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ และเมื่อพิจารณาจากบุคลิกภาพ พบว่า ประเด็นที่ผู้บริหารและครูให้ความเห็นในค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และรองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจของตน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บุคลิกภาพของผู้บริหารเพิ่มขึ้น จะทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูลดลง ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักถึงบุคลิกภาพของตนเอง เมื่อต้องบริหารสถานศึกษา ควรระมัดระวังในการบริหารงาน เอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่มุ่งเน้นแต่ผลงาน และรวมถึงการรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เวลา ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงานของครู ให้งานสำเร็จได้งานที่มีปริมาณมากและมีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่าย ครูควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่ามากที่สุด และสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักเพิ่มขึ้นคือเรื่องของระยะเวลาการปฏิบัติงาน ควรปฏิบัติงานให้ลุล่วง สำเร็จทันเวลา และมีความตรงต่อเวลา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

และปรับปรุงการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหาร เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ คุณลักษณะของผู้บริหารที่สำคัญ คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านวิสัยทัศน์ และด้านบุคลิกภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษา โดยควรให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้บริหาร เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร และพฤติกรรมคุณลักษณะผู้บริหารกับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของผู้บริหาร

เอกสารอ้างอิง

- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558). เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 12(58): 13-24.
- เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน. (2562). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชีวสาธน์ กิ่งแก้ว. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- พัชรี พันธแสงไทย. (2564). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- พิชามญช์ ลาวชัย. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาลินี นกศิริ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ธรรมรักษ์ โอโต้พาร์ท จำกัด. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- วรรษยา ลาบุญ. (2563). คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศรายุทธ เมืองคำ. (2563). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. *ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*.

สกุลรัตน์ กมฺพมาส. (2550). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: มิฆเนศ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

อัครเดช ไม้จันทร์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา. *วิทยานิพนธ์ธุรกิจ มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สุราษฎร์ธานี*.

ฮาเซ็ง มะเซ็ง. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (แบบเข้ม) ในจังหวัดปัตตานี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.

